

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

9. november 2017*

»Appel – statsstøtte – artikel 107, stk. 1, TEUF – public service-radio- og TV-virksomhed – foranstaltninger, som de danske myndigheder har truffet i forhold til den danske TV-station TV2/Danmark – begrebet »statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler« – Altmark-dommen«

I sag C-657/15 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 7. december 2015,

Viasat Broadcasting UK Ltd, West Drayton (Det Forenede Kongerige), ved advokaterne M. Honoré og S. Kalsmose-Hjelmborg,

appellant,

de øvrige parter i appelsagen:

TV2/Danmark A/S, Odense (Danmark), ved advokat O. Koktvedgaard,

sagsøger i første instans,

Europa-Kommissionen ved B. Stromsky, T. Maxian Rusche og L. Grønfeldt, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

Kongeriget Danmark ved C. Thorning, som befuldmægtiget, bistået af advokat R. Holdgaard,

intervenient i første instans,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), og dommerne C.G. Fernlund, A. Arabadjiev, S. Rodin og E. Regan,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

* Processprog: dansk.

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. maj 2017,

afsagt følgende

Dom

- 1 Viasat Broadcasting UK Ltd (herefter »Viasat«) har med sin appel nedlagt påstand om delvis ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 24. september 2015, TV2/Danmark mod Kommissionen (T-674/11, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2015:684), hvorved Retten dels annullerede Kommissionens afgørelse 2011/839/EU af 20. april 2011 om Danmarks foranstaltninger (C 2/03) for TV2/Danmark (EUT 2011, L 340, s. 1, herefter »den omtvistede afgørelse«), for så vidt som Kommissionen heri havde fastslået, at reklameindtægterne fra 1995 og 1996 overført til TV2/Danmark via TV2-Fonden udgjorde statsstøtte, dels i øvrigt frifandt Kommissionen for TV2/Danmark A/S' søgsmål, hvori der var nedlagt påstand om delvis annulation af denne afgørelse.

De faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten

- 2 TV2/Danmark er et dansk TV-selskab, som blev oprettet i 1986. Det blev først stiftet som en uafhængig statslig virksomhed og blev herefter med regnskabs- og skattemæssig virkning fra den 1. januar 2003 omdannet til et aktieselskab. TV2/Danmark er det næststørste offentlige TV-selskab i Danmark, idet det største er Danmarks Radio.
- 3 TV2/Danmarks opgave består i at producere og sprede landsdækkende og regionale TV-programmer. Spredningen kan bl.a. ske ved hjælp af radioanlæg, satellit- eller kabelsystemer. De public service-forpligtelser, der påhviler TV2/Danmark, er fastsat af kulturministeren.
- 4 Ud over de offentlige TV-selskaber findes der på det landsdækkende danske TV-marked kommercielle TV-selskaber. Det drejer sig bl.a. for det første om Viasat Broadcasting UK Ltd (herefter »Viasat«) og for det andet om en enhed bestående af SBS TV A/S og SBS Danish Television Ltd (herefter »SBS«).
- 5 TV2/Danmark blev oprindeligt etableret ved hjælp af rentebærende statslån, og selskabets virksomhed skulle ligesom Danmarks Radios virksomhed finansieres gennem de licensafgifter, som alle danske TV-seere skal betale. Den danske lovgiver valgte dog, at TV2/Danmark til forskel fra Danmarks Radio tillige skulle have mulighed for at oppebære indtægter fra bl.a. reklamevirksomhed.
- 6 Som følge af en klage fra SBS Broadcasting SA/TV Danmark, indgivet den 5. april 2000, blev ordningen for finansiering af TV2/Danmark gjort til genstand for en undersøgelse ved Kommissionen i beslutning 2006/217/EF af 19. maj 2004 om Danmarks foranstaltninger til fordel for TV2/Danmark (EUT 2006, L 85, s. 1, berigtiget i EUT 2006, L 368, s. 112, herefter »den første TV2-beslutning«). Denne beslutning omfattede perioden fra 1995 til 2002 og vedrørte følgende foranstaltninger: TV-licensafgifter, overførsler fra fonde til finansiering af TV2/Danmark (TV2-Fonden og Radiofonden), ad hoc-tildelinger af midler, fritagelse for selskabsskat, fritagelse for betaling af renter og for tilbagebetaling af lån tildelt TV2/Danmark ved selskabets oprettelse, statsgaranti for driftslån og gunstige betingelser for betaling af afgifter, som TV2/Danmark skyldte for brug af landsdækkende sendefrekvens (herefter under ét »de omhandlede foranstaltninger«). Endelig vedrørte Kommissionens undersøgelse ligeledes tilladelsen til TV2/Danmark til at sende via lokale frekvenser i en netværksopsætning og forpligtelsen for alle ejere af fællesantenneanlæg til at sende TV2/Danmarks public service-programmer i deres anlæg (must-carry).

- 7 Efter sin undersøgelse af de omhandlede foranstaltninger fandt Kommissionen, at de udgjorde statsstøtte i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 107, stk. 1, TEUF, med den begrundelse, at ordningen for finansiering af TV2/Danmark, som tilsigtede at kompensere omkostningerne ved dette selskabs public service-tjenester, ikke opfyldte den anden og den fjerde af de fire betingelser, der blev fastslået af Domstolen i dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415, herefter hvad angår disse betingelser »Altmark-betingelserne«).
- 8 Kommissionen fastslog i øvrigt, at den nævnte støtte, der i årene fra 1995 til 2002 var ydet af Kongeriget Danmark til TV2/Danmark, var forenelig med det indre marked i henhold til artikel 106, stk. 2, TEUF, med undtagelse af et beløb på 628,2 mio. danske kroner (DKK) (ca. 85 mio. EUR), som den kvalificerede som »overkompensation«. Kommissionen fastslog således, at Kongeriget Danmark skulle tilbagebetale dette beløb med renter fra TV2/Danmark.
- 9 Den første TV2-beslutning blev gjort til genstand for fire annulationssøgsmål anlagt dels af TV2/Danmark (sag T-309/04) og af Kongeriget Danmark (sag T-317/04), dels af TV2/Danmarks konkurrenter Viasat (sag T-329/04) og SBS (sag T-336/04).
- 10 Ved dom af 22. oktober 2008, TV2/Danmark m.fl. mod Kommissionen (T-309/04, T-317/04, T-329/04 og T-336/04, EU:T:2008:457), annullerede Retten den første TV2-beslutning. Retten fastslog i dommen, at det var med rette, at Kommissionen havde fundet, at den public service-tv-opgave, som var blevet tildelt TV2/Danmark, svarede til definitionen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse med hensyn til radio- og TV-virksomhed. Retten bemærkede imidlertid ligeledes, at der forelå flere uregelmæssigheder ved den første TV2-beslutning.
- 11 Retten fastslog således for det første ved en undersøgelse af spørgsmålet om, hvorvidt de foranstaltninger, der var omfattet af den første TV2-beslutning, anvendte statslige midler, at Kommissionen – i forhold til kvalificeringen som statsmidler eller ej – ikke havde begrundet sin vurdering for så vidt angik den omstændighed, at den reelt havde medregnet reklameindtægterne fra 1995 og 1996. Retten fastslog for det andet, at Kommissionens undersøgelse af spørgsmålet om, hvorvidt den anden og den fjerde Altmark-betingelse var opfyldt, ikke byggede på en seriøs undersøgelse af de konkrete, retlige og økonomiske betingelser, som lå til grund for fastsættelsen af den del af licensmidlerne, der tilfaldt TV2/Danmark. Den første TV2-beslutning var følgelig behæftet med en begrundelsesmangel på dette punkt. Retten fastslog for det tredje, at Kommissionens vurderinger vedrørende støttens forenelighed i henhold til artikel 106, stk. 2, TEUF, og særligt hvorvidt der forelå en overkompensation, ligeledes var behæftet med manglende begrundelse. Ifølge Retten skyldtes denne utilstrækkelige begrundelse, at Kommissionen ikke havde foretaget nogen seriøs undersøgelse af de konkrete retlige og økonomiske betingelser, som i undersøgelsesperioden lå til grund for fastsættelsen af den del af licensmidlerne, der tilfaldt TV2/Danmark.
- 12 Som følge af annulationen af den første TV2-beslutning foretog Kommissionen en fornyet undersøgelse af de omhandlede foranstaltninger. Ved denne lejlighed henvendte den sig til Kongeriget Danmark og TV2/Danmark og modtog i øvrigt bemærkninger fra tredjeparter.
- 13 Efter denne undersøgelse vedtog Kommissionen den omtvistede afgørelse.
- 14 Afgørelsen vedrører de foranstaltninger, der blev truffet i forhold til TV2/Danmark i perioden fra 1995 til 2002. Kommissionen tog imidlertid under sin undersøgelse ligeledes hensyn til de rekapitaliseringsforanstaltninger, der blev truffet i løbet af 2004 som følge af den første TV2-beslutning.
- 15 I den omtvistede afgørelse opretholdt Kommissionen sin holdning for så vidt angik kvalificeringen af de omhandlede foranstaltninger som »statsstøtte« i henhold til artikel 107, stk. 1, TEUF. Kommissionen anførte for det første, at reklameindtægterne for 1995 og 1996 udgjorde statsmidler, og vurderede for det andet – idet den undersøgte, om der forelå en selektiv fordel – at de omhandlede

foranstaltninger ikke opfyldte den anden og den fjerde af Altmark-betingelserne. Skønt den i den første TV2-beslutning havde fastslået, at beløbet på 628,2 mio. DKK (ca. 85 mio. EUR) udgjorde en overkompensation, der var uforenelig med artikel 106, stk. 2, TEUF, fandt den i den omtvistede afgørelse, at dette beløb udgjorde en passende kapitalbuffer for TV2/Danmark. I denne afgørelses konklusion fastslog Kommissionen følgende:

»Artikel 1

De foranstaltninger, Danmark i årene mellem 1995 og 2002 iværksatte til fordel for TV2/Danmark i form af de i denne afgørelse omhandlede licensmidler og andre foranstaltninger, er forenelige med det indre marked efter artikel 106, stk. 2, [TEUF].«

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 16 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 30. december 2011 anlagde TV2/Danmark sag med påstand om delvis annullation af den omtvistede afgørelse.
- 17 TV2/Danmark nedlagde principalt påstand om annullation af den omtvistede afgørelse, for så vidt som Kommissionen heri havde fastslået, at de omhandlede foranstaltninger udgjorde statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF.
- 18 TV2/Danmark nedlagde subsidiært påstand om annullation af den omtvistede afgørelse, for så vidt som Kommissionen heri havde vurderet, at
 - de undersøgte foranstaltninger alle udgjorde ny støtte
 - de licensmidler, der i årene 1997-2002 blev overført til TV2/Danmark og derefter videreført til Regionerne, udgjorde statsstøtte til TV2/Danmark
 - de reklamemidler, der i årene 1995 og 1996 samt ved TV2-Fondens nedlæggelse i 1997 blev overført fra TV2-Fonden til TV2/Danmark, udgjorde statsstøtte til TV2/Danmark.
- 19 Retten annullerede ved den appellerede dom den omtvistede afgørelse, for så vidt som Kommissionen heri havde fastslået, at reklameindtægterne fra 1995 og 1996 overført til TV2/Danmark via TV2-Fonden udgjorde statsstøtte, og frifandt i øvrigt Kommissionen.

Parternes påstande

- 20 Viasat har med sin appel nedlagt følgende påstande:
 - Det første punkt i den appellerede doms konklusion ophæves.
 - Den begrundelse for den appellerede dom, hvormed Retten fastslog, at det tredje led i TV2/Danmarks første anbringende skulle tages til følge, ophæves.
 - Kommissionen frifindes i det annullationssøgsmål, som TV2/Danmark, støttet af Kongeriget Danmark, har anlagt.
 - TV2/Danmark og Kongeriget Danmark tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

- 21 TV2/Danmark har nedlagt følgende påstande:
- Appellen forkastes.
 - Viasat tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 22 Kongeriget Danmark har nedlagt påstand om, at appellen forkastes.

Om appellen

- 23 Viasat har til støtte for sin appel fremsat to anbringender.

Det første anbringende

Parternes argumenter

- 24 Viasat har med sit første anbringende gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl ved at fastslå, at de reklameindtægter fra 1995 og 1996, der blev overført til TV2/Danmark via TV2 Reklame og TV2-Fonden, ikke udgjorde statsmidler som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, og at Kommissionen følgelig ikke i den omtvistede afgørelse burde have kvalificeret dem som statsstøtte.
- 25 Viasat har anført, at disse indtægter var under kontrol af og stod til rådighed for den danske stat, eftersom de – inden de blev overført til TV2/Danmark – var to offentlige og af denne stat kontrollerede virksomheder i hænde, nemlig TV2 Reklame og TV2-Fonden. Viasat er følgelig af den opfattelse, at den nødvendige, men tilstrækkelige betingelse for, at de nævnte indtægter udgjorde statsmidler som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, ifølge Domstolens praksis var opfyldt, og det uanset disse samme indtægters oprindelse.
- 26 Viasat har anført, at TV2 Reklame i den foreliggende sag er fuldt ejet og kontrolleret af den danske stat, og at denne virksomheds beslutninger kan tilregnes denne stat, eftersom det var kulturministeren med tilslutning fra Folketingets finansudvalg, der traf afgørelse om anvendelsen af TV2 Reklames overskud.
- 27 Ifølge Viasat berøres de omhandlede midlers karakter af statsmidler på ingen måde af deres overførsel via TV2-Fonden, idet TV2-Fonden ligeledes er en offentlig virksomhed, der er kontrolleret af den danske stat.
- 28 Viasat er af den opfattelse, at den foreliggende sag på grund af disse omstændigheder adskiller sig meget klart fra de sager, der lå til grund for dom af 13. marts 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), og af 5. marts 2009, UTECA (C-222/07, EU:C:2009:124), som vedrørte situationer, hvor de omhandlede midler på intet tidspunkt havde forladt den private sfære.
- 29 Kommissionen er i lighed med Viasat af den opfattelse, at Retten begik retlige fejl ved at fastslå, at de indtægter, som TV2 Reklame havde overført til TV2/Danmark via TV2-Fonden, ikke udgjorde statsmidler som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, og at Kommissionen i den omtvistede afgørelse havde foretaget en fejlagtig analyse og en fejlagtig anvendelse af den anden Altmark-betingelse.
- 30 TV2/Danmark og Kongeriget Danmark har anfægtet denne argumentation.

- 31 De har i det væsentlige gjort gældende, at de omhandlede reklameindtægter ikke udgjorde statsmidler, og som følge heraf heller ikke statsstøtte, idet disse indtægter ikke hidrørte fra den danske stat, men fra TV2/Danmarks virksomhed, og at den omstændighed, at TV2 Reklame og TV2-Fonden var offentlige enheder, der var ejet og kontrolleret af den danske stat, var uden betydning i denne forbindelse.

Domstolens bemærkninger

- 32 Ifølge Domstolens faste praksis skal alle betingelserne i artikel 107, stk. 1, TEUF være opfyldt, for at der kan være tale om »støtte« (jf. dom af 17.7.2008, Essent Netwerk Noord m.fl., C-206/06, EU:C:2008:413, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 Den nævnte bestemmelse opstiller fire betingelser. For det første skal der være tale om en statslig foranstaltning eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler. For det andet skal denne foranstaltning kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstater. For det tredje skal den give modtageren en fordel. For det fjerde skal den fordreje eller true med at fordreje konkurrencen (jf. dom af 24.7.2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, præmis 75, af 17.7.2008, Essent Netwerk Noord m.fl., C-206/06, EU:C:2008:413, præmis 64, og af 19.12.2013, Association Vent De Colère! m.fl., C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 15).
- 34 I den foreliggende sag er alene den første af disse betingelser omtvistet.
- 35 Hvad angår denne betingelse, ifølge hvilken fordelene skal ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler, skal det bemærkes, at foranstaltninger, der ikke indebærer en overførsel af statslige midler, kan være omfattet af begrebet »støtte« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF (jf. bl.a. dom af 16.5.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, præmis 36, af 30.5.2013, Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, EU:C:2013:348, præmis 34, og af 19.12.2013, Association Vent De Colère! m.fl., C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 19).
- 36 Begrebet støtte, »som ydes ved hjælp af statsmidler«, som omhandlet i denne bestemmelse, omfatter således ud over fordele ydet direkte af staten også fordele, der ydes af offentlige eller private organer, der er udpeget eller oprettet af staten med henblik på at forvalte støtten (jf. dom af 13.3.2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, præmis 58, af 30.5.2013, Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, EU:C:2013:348, præmis 26, og af 19.12.2013, Association Vent De Colère! m.fl., C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 20).
- 37 Det bør derfor ikke være muligt efter EU-retten at omgå statsstøttereglerne blot ved at oprette selvstændige institutioner, som foretager støttetildelingen (jf. dom af 16.5.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, præmis 23).
- 38 Det skal i øvrigt bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at artikel 107, stk. 1, TEUF omfatter alle økonomiske midler, som den offentlige sektor faktisk kan anvende til at støtte virksomheder, uden at det har nogen betydning, om disse midler til stadighed udgør en del af statens formue. Det er ikke nødvendigt, at de beløb, som er anvendt til den pågældende foranstaltning, tilhører statskassen, men det er tilstrækkeligt til at anse dem for »statsmidler«, at de til stadighed er under de offentlige myndigheders kontrol og dermed står til rådighed for de kompetente nationale myndigheder (jf. dom af 16.5.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, præmis 37, af 17.7.2008, Essent Netwerk Noord m.fl., C-206/06, EU:C:2008:413, præmis 70, af 30.5.2013, Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, EU:C:2013:348, præmis 35, og af 19.12.2013, Association Vent De Colère! m.fl., C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 21).
- 39 Det følger heraf, at når midler fra offentlige virksomheder er kontrolleret af staten og dermed undergivet dennes bestemmelsesret, er disse midler omfattet af begrebet »statsmidler« som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF. Når staten udøver en dominerende indflydelse på sådanne virksomheder, er

den nemlig fuldt ud i stand til at træffe bestemmelse om anvendelsen af disses midler, herunder om de i givet fald skal anvendes til at finansiere særlige fordele for andre virksomheder (jf. i denne retning dom af 16.5.2002, Frankrig mod Kommissionen, C-482/99, EU:C:2002:294, præmis 38).

- 40 Den omstændighed, at de omhandlede midler bliver administreret af enheder, der ikke henhører under den offentlige myndighed, eller at de er af privat oprindelse, er uden betydning i den forbindelse (jf. i denne retning dom af 2.7.1974, Italien mod Kommissionen, 173/73, EU:C:1974:71, præmis 35, og af 8.5.2003, Italien og SIM 2 Multimedia mod Kommissionen, C-328/99 og C-399/00, EU:C:2003:252, præmis 33).
- 41 Som angivet af Retten i den appellerede doms præmis 176, blev TV2/Danmarks reklametid i årene 1995 og 1996 ikke solgt af TV2/Danmark selv, men af et tredje selskab, TV2 Reklame, og indtægterne ved dette salg blev overført til TV2/Danmark via TV2-Fonden.
- 42 Det er i denne forbindelse ikke bestridt, at TV2 Reklame og TV2-Fonden i lighed med TV2/Danmark var offentlige virksomheder, der var ejet af den danske stat, og at de var blevet betroet forvaltningen af overførslen til TV2/Danmark af indtægterne fra salget af den nævnte reklametid.
- 43 Hele det forløb, som disse indtægter fulgte indtil deres overførsel til TV2/Danmark, var således reguleret af dansk lovgivning, i henhold til hvilken offentlige og af staten særligt udpegede virksomheder havde til opgave at forvalte de nævnte indtægter.
- 44 De omhandlede indtægter var som følge heraf under offentlig kontrol og stod til rådighed for staten, som kunne træffe afgørelse om deres anvendelse.
- 45 I medfør af den praksis fra Domstolen, der er gengivet i nærværende doms præmis 35-40, udgør de omhandlede indtægter derfor »statsmidler« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 107, stk. 1, TEUF.
- 46 Det følger heraf, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 220 at fastslå, at de indtægter fra 1995 og 1996, der hidrørte fra TV2 Reklames salg af TV2/Danmarks reklametid, og som via TV2-Fonden blev overført til TV2/Danmark, ikke udgjorde statsmidler, og at Kommissionen følgelig med urette havde kvalificeret dem som »statsstøtte«.
- 47 Som allerede anført i nærværende doms præmis 40 og i modsætning til, hvad der fremgår af den appellerede doms præmis 211, er det forhold, at disse indtægter, der stammede fra annoncører, var af privat oprindelse, uden betydning i denne forbindelse og irrelevant i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt de var kontrolleret af de danske myndigheder.
- 48 Det var i øvrigt med urette, at Retten i den appellerede doms præmis 208 og 212 udtalte, at midler forvaltet af offentlige virksomheder, når disse midler stammer fra tredjemænd, alene kan udgøre statsmidler, når de frivilligt er blevet stillet til rådighed for staten af deres indehavere eller er blevet forladt af disse, og staten har påtaget sig at forvalte dem.
- 49 I modsætning til, hvad Retten udtalte, er der intet grundlag for en sådan betragtning i Domstolens praksis.
- 50 Det samme gælder for de betragtninger, der er indeholdt i den appellerede doms præmis 214, 215 og 217, om, at alene den del af reklameindtægterne, som efter afgørelse truffet af kulturministeren ikke blev overført til TV2/Danmark, ville kunne udgøre statsmidler, og at den manglende forpligtelse til hvert år at overføre de nævnte indtægter fra TV2-Fonden til TV2 ikke kunne føre til en anden vurdering.

- 51 Som fastslået i nærværende doms præmis 41-44, var tilstedeværelsen af en offentlig kontrol over de omhandlede reklameindtægter således en konsekvens af, at disse indtægter blev forvaltet af offentlige virksomheder, der var ejet af den danske stat. Det er i øvrigt ubestridt, at kulturministeren efter dansk lovgivning havde mulighed for at beslutte, at disse indtægter skulle benyttes til et andet formål end en overførsel til TV2-Fonden.
- 52 Endelig er situationen i den foreliggende sag ikke sammenlignelig med den, der var tale om i den sag, der lå til grund for dom af 13. marts 2001, *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160), hvorved Domstolen udtalte, at den forpligtelse, der påhvilede de private elforsyningsvirksomheder til at købe elektricitet fremstillet fra vedvarende energikilder til fastsatte mindstepriser, ikke udgjorde nogen direkte eller indirekte overførsel af statsmidler til producenterne af denne type elektricitet (jf. dom af 13.3.2001, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, præmis 59, af 17.7.2008, *Essent Netwerk Noord m.fl.*, C-206/06, EU:C:2008:413, præmis 74, og af 19.12.2013, *Association Vent De Colère! m.fl.*, C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 34).
- 53 Denne sidstnævnte sag vedrørte nemlig private virksomheder, som ikke var udpeget af den pågældende medlemsstat til at administrere statsmidler, men var bundet af en forpligtelse til køb for deres egne finansielle midler (jf. dom af 17.7.2008, *Essent Netwerk Noord m.fl.*, C-206/06, EU:C:2008:413, præmis 74, og af 19.12.2013, *Association Vent De Colère! m.fl.*, C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 35, samt kendelse af 22.10.2014, *Elcogás*, C-275/13, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:2314, præmis 32).
- 54 I den nævnte sag kunne de omhandlede midler i øvrigt ikke anses for statsmidler, eftersom de ikke på noget tidspunkt var under offentlig kontrol (jf. dom af 19.12.2013, *Association Vent De Colère! m.fl.*, C-262/12, EU:C:2013:851, præmis 36, samt kendelse af 22.10.2014, *Elcogás*, C-275/13, ikke trykt i Sml., EU:C:2014:2314, præmis 32).
- 55 Som allerede anført vedrører den foreliggende sag imidlertid offentlige virksomheder, i dette tilfælde TV2 Reklame og TV2-Fonden, der var oprettet, ejet og udpeget af den danske stat til at forvalte de indtægter, der hidrørte fra salget af reklametid for en anden offentlig virksomhed, nemlig TV2/Danmark, således at disse indtægter var under kontrol af og stod til rådighed for den danske stat.
- 56 Følgelig begik Retten en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 213 at fastslå, at den omhandlede situation i nærværende sag lignede den, der var genstand for den sag, der gav anledning til dom af 13. marts 2001, *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160).
- 57 På denne baggrund skal Viasats første anbringende til støtte for appellen tages til følge, og den appellerede dom skal ophæves, i det omfang den annullerede den omtvistede afgørelse, for så vidt som Kommissionen heri havde fastslået, at reklameindtægterne fra 1995 og 1996 overført til TV2/Danmark via TV2-Fonden udgjorde statsstøtte.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

- 58 Viasat har med sit andet anbringende anfægtet det forhold, at Retten i den appellerede doms præmis 106 fastslog, at den omtvistede afgørelse var behæftet med en retlig fejl med hensyn til rækkevidden af den anden Altmark-betingelse.
- 59 Ifølge Viasat støttede Retten i øvrigt ikke sin vurdering i denne henseende på begrundelsen for selve den omtvistede afgørelse, men på den fortolkning af denne afgørelse, som Kommissionen gav under sagens behandling. Herved overskred Retten grænserne for sin prøvelsesret.

- 60 Viasat har hertil anført, at det – i modsætning til, hvad Retten udtalte i den appellerede doms præmis 97, 99 og 104-106 – på ingen måde er angivet i de relevante betragtninger til den nævnte afgørelse, at den anden Altmark-betingelse »indebærer et krav om kompensationsmodtagerens effektivitet«.
- 61 Viasat er af den opfattelse, at denne betingelse kræver, at de kriterier, der er grundlaget for beregningen af compensationen, skal være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemskuelig måde, og at betingelsen tilsigter at undgå enhver misbrugspræget benyttelse af begrebet »offentlig tjenesteydelse«.
- 62 Kommissionen er enig i Viasats argumentation. Kommissionen har anført, at den i sag C-649/15 P – der ligger til grund for den dags dato afsagte dom TV2/Danmark mod Kommissionen, der angår den appel, som TV2/Danmark har iværksat til prøvelse af den appellerede dom – har anmodet Domstolen om at foretage en ændring af begrundelsen, for så vidt som Retten fastslog, at den anden Altmark-betingelse var opfyldt med hensyn til statsstøtten til TV2/Danmark.
- 63 TV2/Danmark og Kongeriget Danmark har bestridt, at det andet anbringende kan antages til realitetsbehandling, med henvisning til, at Viasat ikke har en interesse, der giver Domstolen grundlag for at foretage en efterprøvelse af den appellerede doms begrundelse vedrørende denne anden betingelse, eftersom denne doms konklusion giver Viasat medhold og ikke nævner den nævnte betingelse.
- 64 Med hensyn til sagens realitet har TV2/Danmark gjort gældende, at Retten støttede sin bedømmelse af rækkevidden af den anden Altmark-betingelse på både begrundelsen for den omtvistede afgørelse og den fortolkning af denne afgørelse, som Kommissionen gav under retsforhandlingernes skriftlige del.
- 65 TV2/Danmark er under alle omstændigheder af den opfattelse, at kriterierne for beregning af compensationen i det foreliggende tilfælde var fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemskuelig måde.

Domstolens bemærkninger

- 66 Det skal bemærkes, at artikel 169, stk. 1, i Domstolens procesreglement har følgende ordlyd: »Påstandene i appelskriftet skal gå ud på, at Rettens afgørelse, således som den fremgår af denne afgørelses konklusion, ophæves helt eller delvist.«
- 67 I det foreliggende tilfælde går de påstande i appelskriftet, der vedrører Viasats andet anbringende, imidlertid hverken ud på at ændre annullationen i nr. 1) i den appellerede doms konklusion af afgørelse 2011/839 eller at anfægte frifindelsen af Kommissionen i øvrigt i denne domskonklusions nr. 2), men er rettet imod de begrundelser for den appellerede dom, der vedrører Kommissionens anvendelse af den anden Altmark-betingelse, hvilke begrundelser ikke udgør et element i den appellerede doms konklusion.
- 68 Det skal i øvrigt bemærkes, at Viasat selv har anerkendt, at selskabets andet anbringende vedrører en del af den appellerede dom, der isoleret set er uden betydning for dommens konklusion.
- 69 Det følger heraf, at det andet anbringende, som Viasat har fremsat til støtte for appellen, skal afvises fra realitetsbehandling.

Om søgsmålet for Retten

- 70 Ifølge artikel 61, stk. 1, i statuttet for Den Europæiske Unions Domstol ophæver Domstolen, hvis den giver appellantens medhold, den af Retten truffede afgørelse. Domstolen kan herefter selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse, eller hjemvise den til Retten til afgørelse.
- 71 I den foreliggende sag finder Domstolen, at der bør træffes endelig afgørelse i det søgsmål med påstand om annullation af den omtvistede afgørelse, som TV2/Danmark anlagde for Retten.
- 72 Det er i denne forbindelse tilstrækkeligt at bemærke, at det fjerde anbringende, som TV2/Danmark har fremsat til støtte for den tredje og subsidiært nedlagte påstand, af de grunde, der er anført i nærværende doms præmis 35-56, skal forkastes.
- 73 Følgelig skal Kommissionen frifindes i det af TV2/Danmark anlagte søgsmål.

Sagsomkostninger

- 74 I henhold til procesreglementets artikel 184, stk. 2, træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, såfremt appellen tages til følge, og Domstolen selv endeligt afgør sagen.
- 75 I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 3, der i medfør af det nævnte reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, bærer hver part sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Domstolen kan dog, hvis dette efter omstændighederne findes begrundet, beslutte, at en part, ud over at bære sine egne omkostninger, skal betale en del af modpartens omkostninger.
- 76 I den foreliggende sag forholder det sig således, at selv om det ene af de to anbringender, som Viasat har fremsat til støtte for appellen, er blevet taget til følge, og selv om den appellerede dom er blevet ophævet, er dette ikke tilfældet med det andet anbringende, som Domstolen har afvist fra realitetsbehandling.
- 77 Følgelig pålægges det dels TV2/Danmark at bære sine egne omkostninger og betale halvdelen af de omkostninger, som Viasat har afholdt i forbindelse med denne appel, såvel som samtlige omkostninger, som denne sidstnævnte har afholdt i første instans, dels Viasat at bære halvdelen af sine egne omkostninger i forbindelse med denne appel.
- 78 Da Kommissionen ikke har nedlagt formel påstand om, at TV2/Danmark tilpligtes at betale sagsomkostningerne, pålægges det denne institution at bære sine egne omkostninger.
- 79 Procesreglementets artikel 140, stk. 1, der i medfør af dette reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, bestemmer, at medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, bærer deres egne omkostninger.
- 80 Følgelig bærer Kongeriget Danmark som intervenient i første instans sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Første Afdeling):

- 1) Den Europæiske Unions Rets dom af 24. september 2015, TV2/Danmark mod Kommissionen (T-674/11, EU:T:2015:684), ophæves, for så vidt som Retten derved annullerede Kommissionens afgørelse 2011/839/EU af 20. april 2011 om Danmarks foranstaltninger (C 2/03) for TV2/Danmark, i det omfang Europa-Kommissionen i denne afgørelse havde fastslået, at reklameindtægterne fra 1995 og 1996 overført til TV2/Danmark via TV2-Fonden udgjorde statsstøtte.**

- 2) I øvrigt forkastes appellen.
- 3) Kommissionen frifindes i det søgsmål, som TV2/Danmark A/S har anlagt med påstand om annullation af afgørelse 2011/839.
- 4) TV2/Danmark A/S bærer sine egne omkostninger og betaler halvdelen af de omkostninger, som Viasat Broadcasting UK Ltd har afholdt i forbindelse med denne appel, såvel som samtlige omkostninger, som denne sidstnævnte har afholdt i første instans.
- 5) Viasat Broadcasting UK Ltd bærer halvdelen af sine egne omkostninger i forbindelse med denne appel.
- 6) Kommissionen og Kongeriget Danmark bærer hver deres egne omkostninger.

Silva de Lapuerta

Fernlund

Arabadjiev

Rodin

Regan

Således bestemt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. november 2017

A. Calot Escobar
Justitssekretær

R. Silva de Lapuerta
Formanden for Første Afdeling